



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3029/2020
19.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миомир Ралевић, адвокат из ..., против туженог Центра за културу Мајданпек у Мајданпеку, чији је пуномоћник Милорад Бојчевић, адвокат из ..., ради поништаја решења и утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3166/19 од 22.07.2020. године, у седници већа одржаној 19.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 3166/19 од 22.07.2020. године у ставу првом изреке и делимична пресуда Основног суда у Мајданпеку П1 60/19 од 07.08.2019. године у делу који је потврђен пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3166/19 од 22.07.2020. године и предмет у укинута делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Мајданпеку П1 60/19 од 07.08.2019. године, ставом првим изреке, поништено је решење туженог о престанку радног односа тужиље број ... од 03.01.2019. године, који радни однос је заснован уговором о раду на одређено време број ...-... од 01.01.2018. године, са трајањем до 31.12.2018. године и анексом број ... од 23.03.2018. године због повећаног обима послова, на „словима ...“. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилца засновала радни однос на неодређено време почев од 01.01.2019. године, па је наложено туженом да са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време, као и да исту врати на рад на послове и радне задатке које је обављала пре доношења решења или друго радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима стеченим радом, а у року од осам дана по пријему пресуде под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, констатовано је да ће се о захтеву тужиље за накнаду штете због изгубљених зарада, регреса, годишњег одмора и топлог оброка за период од 01.01.2019. године па до закључења уговора о раду на неодређено време и враћања на посао, те захтеву за накнаду трошкова поступка одлучити коначном пресудом.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3166/19 од 22.07.2020. године, ставом првим изреке, потврђена је делимична пресуда Основног суда у Мајданпеку П1 60/19 од 07.08.2019. године у ставу првом изреке, у делу става другог изреке којим је утврђено да је тужилца засновала радни однос на неодређено време почев од

01.01.2019. године и наложено туженом да тужиљу врати на рад и у ставу трећем изреке, па је у том делу жалба туженог одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, укинута је иста пресуда у преосталом делу става другог изреке и одбачена тужба тужиље према туженом у делу захтева да се наложи туженом да са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену и то става првог изреке, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) – у даљем тексту: ЗПП и нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у периоду од 04.02.2015. до 31.12.2018. године код туженог била радно ангажована по основу 12 уговора о раду који су сукцесивно закључивани на одређено време. Према првом уговору о раду, закљученом на период од 04.02.2015. до 20.02.2015. године, тужиља је обављала „послове ...“, док је према другом, трећем и четвртом уговору о раду, који се односе на период од 23.02.2015. до 23.11.2015. године обављала послове „...“ и послове „...“. Од 24.11.2015. године закључно са 13.12.2017. године, тужиља је код туженог обављала „послове ...“, на основу седам уговора о раду закључених на одређено време. Последњи (дванаести) уговор о раду на одређено време ...-... од 01.01.2018. године, тужиља је закључила ради обављала „послова ...“, на период од 01.01.2018. до 31.12.2018. године. Овај уговор о раду измењен је у тачки 1. анексом број ... од 23.03.2018. године, тако што су речи: „послови ...“, замењени речима: „...“. Међу странкама није било спорно да су у питању истоветни (преименовани) послови. Решењем туженог број ... од 03.01.2019. године констатовано је да тужиљи код туженог престаје радни однос дана 31.12.2018. године, истеком рока за који је заснован.

Код овако утврђеног чињеничног стања, применом одредбе члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев тужиље за утврђење радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време, а и тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду због истека рока на који је закључен и враћање на рад, основан. Наиме, судови су закључили да је тужиља у спорном периоду на основу већег броја сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време, радила код туженог на пословима „...“, који су систематизовани актом послодавца и који се обављају стално и континуирано у оквиру делатности послодавца, а што је неспорно међу странкама, као и чињеница да су наведени послови идентични пословима „...“ (у питању је преименовање послова). Како је тужиља континуирано радила на истоверним пословима на основу уговора чије је укупно трајање рада било дуже од 24 месеца, по оцени нижестепених судова, активирано је правило о преображају радног односа, односно стекли су се услови за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време.

Врховни касациони суд налази да се основано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Чланом 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14) прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1), а послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива на период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2). Према ставу 6. истог члана ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за који је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 95/18) је прописано у члану 27е став 34. да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2019. године. Изузетно од става 34. овог члан, радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основима, код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% укупног броја запослених. Изузетно од става 36. овог члана, број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, може бити већи од 10% укупног броја запослених, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства (ст. 35-37). Чланом 105. истог закона, прописано је да ако су одредбе других закона односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Према ставу Врховног касационог суда, одредбе Закона о буџетском систему којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, што произлази из члана 105. Закона о буџетском систему. Наиме, прописи којима се ограничава број запослених на неодређено време су императивног карактера и не могу бити дерогирани презумпцијом преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време ако би она довела до повећања броја запослених на неодређено време у односу на максимално утврђени број запослених на неодређено време код послодавца који као корисник јавних средстава подлеже законским ограничењима.

Имајући у виду изложено, а како је тужени корисник јавних средстава, то се на њега односи забрана новог запошљавања, односно заснивања радног односа мимо

претходно прибављене сагласности надлежног органа. Стога ће суд у поновном поступку испитати чињенице на које је указано ради правилне примене материјалног права.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић